

Dışişleri Vekâleti ile Ankara'da İsrail Elçiliği arasında teati olunan ve İsrail'e 30.000 ton buğday satılmasını derpiş eden mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/610)

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Umum Müdürlüğü
Kararlar Müdürlüğü
Sayı : 71 - 2604, 6/1621

22 . V . 1953

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Dışişleri Vekâleti ile Ankara'daki İsrail Elçiliği arasında teati olunan ve İsrail'e 30 000 ton buğday satılmasını derpiş eden mektupların tasdiki hakkında adı geçen vekâletçe hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 13 . V . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyihaları ilişkileriyle birlikte sunulmuştur.

Sözü geçen mektupların, 5949 sayılı Kanunla müddeti uzatılan 4582 sayılı Kanunun verdiği salâhiyete binaen İcra Vekilleri Heyetince 13 . V . 1953 tarihli ve 4/713 sayılı Kararname ile tasdik edilmiş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

İsrail Hükümetinin, memleketimizden 30 000 ton buğday mubayaası için Ankara'daki Elçiliği vasıtasıyla Dışişleri Vekâletine vâkı müracaatı üzerine, satılacak buğday bedelinin tediye şekli üzerinde İsrail Elçiliği ile yapılan müzakereler 4 Nisan 1953 tarihinde imzalanan bir Anlaşma ile neticelenmiştir.

Mektup teatisi suretiyle yapılan işbu Anlaşma hükümlerine göre, İsrail Hükümetinin veya salâhiyetli ajanının memleketimizden satın alacağı 30 000 ton buğday bedelinin % 70 i Avrupa Tediye Birliği âzası memleketlerden biri nezdindeki hesabımız vasıtasıyla, % 30 u ise iki memleket arasındaki ahdi hesap kanalıyla tesviye edilecektir.

Ancak Türkiye ile İsrail arasındaki 4 Temmuz 1950 tarihli Ödeme Anlaşmasındaki kredi marjı evvelce derpiş olunan ihracatımızın fevkinda olan bu muameleyi de karşılamaya kifayet etmediğinden yeni Anlaşmada kred. haddi muvakkaten 840 000 dolârdan 1 300 000 dolâra yükseltilmiştir. İsrail Hükümeti tarafından buğday bedelinin % 30 unun tesviyesi veya aynı kıymetteki munzam Türk ithalâtı neticesinde 1 300 000 dolârlık plâfon aşıldığı takdirde dahi, iki banka, karşılıklı olarak, altı ay müddetle döviz talep etmeyeceklerine dair Anlaşmaya ayrıca bir hüküm vaz'edilmiştir. Bu müddetin inkızasında, borçlu taraf borcunu döviz olarak tediye edecektir.

Hükümleri yukarda hulâsa edilen Türkiye - İsrail Buğday Anlaşması menfaatlerimize uygun mütalâa edildikten, Yüksek Meclisin tasdikına arz olunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/610
Karar No. 8

21 . XII . 1953

Yüksek Reisliğe

Dışişleri Vekâleti ile Ankara'daki İsrail Elçiliği arasında teati olunan ve İsrail'e 30 000 ton buğday satımını derpiş eden mektupların tasdikı hakkında Hükümetçe gönderilerek komisyonumuza havale edilmiş olan kanun lâiyhası komisyonumuzun 10 . XII . 1953 tarihli toplantısında ve Hükümet mümessillerinin huzuru ile incelenmiştir.

Bu inceleme neticesinde mezkûr mektupların muhtevası itibariyle millî menfaatlere tamamen uygun olduğu müşahede olunmuş kabul ve tasdikleri lüzumu ittifakla tasvip olunmuştur.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonununa gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sununur.

Dışişleri Komisyonu	Kâtip
Reisi Yerine Sözcü	Denizli
Erzurum	A. Çobanoğlu
B. Dülger	
Ankara	Ankara
M. F. Fenik	S. Kurtbek
İmzada bulunamadı.	
Ba'ıkesir	Bursa
E. Budakoğlu	H. Köymen
Çorum	İzmir
S. Özer	C. Baban
İzmir	İzmir
V. Mentek	C. Tunca
	Manisa
	S. Ağaoğlu

Ticaret Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Ticaret Encümeni
Esas No. 1/610
Karar No. 15

8. III. 1954

Yüksek Reisliğe

Hariciye Vekâleti ile Ankara'daki İsrail Elçiliği arasında teati olunan ve İsrail'e 30 000 ton buğday satılmasını derpiş eden Mektupların tasdikı hakkında kanun lâyihası ile Hariciye Encümeni raporu ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakıyla incelendi:

Bu incelemede: 4 Nisan 1953 tarihinde Hariciye Vekâleti ile Ankara'daki İsrail Elçiliği arasında teati olunan ve İsrail'e 30 000 ton buğday satılmasını derpiş eden Mektuplar Millî menfaatlerimize uygun olduğu müşahede edilerek kabul ve tasdikleri lüzumu ittifakla tasvip olunmuştur.

Umumi Heyete arz edilmek üzere Yüksek Re-

isliğe sunulur.

Ticaret Encümeni Reisi
Kütahya
H. Gedik
Kâtip
Kocaeli
H. Başak
Ankara
Salâhattin Benli
İmzada bulunamadı
Antalya
N. Ş. Nabel
Erzurum
S. Başak

Mazbata Muharriri
Kastamonu
Ş. Kerimzade

Afyon K.
G. Yiğitbaşı
Ankara
H. Bulgurlu

Bursa
H. Şaman
Kütahya
M. Alkin

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Dışişleri Vekâleti ile Ankara'daki İsrail Elçiliği arasında teati olunan ve İsrail'e 30 000 ton buğday satılmasını derpiş eden Mektupların tasdikı hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 4 Nisan 1953 tarihinde Dışişleri Vekâleti ile Ankara'daki İsrail Elçiliği arasında teati olunan ve İsrail'e 30 000 ton buğday satılmasını derpiş eden mektuplar tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Basvekil Devlet Vekili
A. Menderes *F. Celilbaş*
Devlet Vekili Adalet Vekili
C. Yardımcı *O. Ş. Çiçekdağ*

Millî Savunma Vekili
S. Kurtbek
Dışişleri Vekili
F. Köprülü
Millî Eğitim Vekili
R. S. Burçak
Eko. ve Ticaret Vekili
E. Güreli
G. ve Tekel Vekili
E. Kalafat
Ulaştırma Vekili
Y. Üresin
İşletmeler Vekili
S. Yırcalı

İçişleri Vekili
E. Menderes
Maliye Vekili
H. Polatkan
Bayındırlık Vekili
K. Zeytinoglu
Sa. ve So. Y. Vekili
Dr. E. H. Üstündağ
Tarım Vekili
N. Ökmen
Çalışma Vekili
H. Erkmen

Ankara, 4 Nisan 1953

Bay Umum Müdür,

İsrail Hükümeti tarafından 30 000 ton Türk buğdayı satın alınması mevzuundaki konuşmalarımıza atfen, size aşağıdaki hususları teklif etmekle şeref kazanırım :

1. İsrail Hükümeti veya salâhiyetli ajanı Türkiye'de 30 000 ton buğday satılacaktır.
2. Bu suretle satın alınan buğday bedelinin % 70 i, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Avrupa Tediye Birliği âzası memleketlerden biri nezdindeki, bakiyesi ay sonu mahsuplarına mevzu teşkil eden bir ahdi hesabı kanaliyle Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası lehine transfer edilecektir.

Bedelin mütebaki % 30 u, 4 Temmuz 1950 tarihli Türk - İsrail Ödeme Anlaşmasının 2 nci maddesinde derpiş edilen ahdi hesabı zimmetine derhal geçirilecektir.

3. İşbu mektubun birinci paragrafında derpiş edilen buğday mubayaasının icrası şartıyla, yukarıda mezkûr Anlaşmanın 5 nci maddesinde derpiş edilen kredi plâfonu 30 Eylül 1953 tarihine kadar 1 300 000 A. B. D. Dolârına çıkarılacaktır. Bu tarihten sonra plâfon yeniden 840 000 A. B. D. Dolârına indirilecektir.

4. Bir taraftan, ikinci paragrafın 2 nci fıkrasında derpiş edilen % 30 ların tesviyesi ve buna müteferri masraflar neticesinde, diğer taraftan, bu kıymete tekabül eden munzam Türk ithalâtı neticesinde, 1 300 000 A. B. D. Dolârlık plâfon aşılsa, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Banque Leumi le - Israel B. M. Tel - Aviv, işbu mektubun imzası tarihinden itibaren 3 ay müddetle bakiyenin serbest dövizle tediyesini talep etmeyeceklerdir.

İki Hükümetin müşterek mutabakatıyla, bu üç aylık devre, hitamında, üç aylık yeni ve son bir devre için uzatılabilecektir.

Yukardaki hususlar hakkında Türk Hükümetinin mutabakatı bana teyideylemenizi ve derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim, Bay Umum Müdür.

Bay Turgut Menemencioğlu
Umum Müdür
Dışişleri Vekâleti
Ankara

Yohanon Meroz

Ankara, 4 Nisan 1953

Bay Maslahatgüzar,

Mefadı aşağıda yazılı bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı bildirmekle şeref kazanırım :
«İsrail Hükümeti tarafından 30 000 ton Türk buğdayı satın alınması mevzuundaki konuşmalarımıza atfen, size aşağıdaki hususları teklif etmekle şeref kazanırım :

1. İsrail Hükümeti veya salâhiyetli ajanı Türkiye'de 30 000 ton buğday satınacaktır.
2. Bu suretle satın alınan buğday bedelinin % 70 i, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Avrupa Tediye Birliği âzası memleketlerden biri nezdindeki, bakıyesi ay sonu mahsuplarına mevzu teşkil eden bir ahdi hesabı kanalıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası lehine transfer edilecektir.

Bedelin mütebaki % 30 u, 4 Temmuz 1950 tarihli Türk - İsrail Ödeme Anlaşmasının 2 nci maddesinde derpiş edilen ahdi hesabın zimmetine derhal geçirilecektir.

3. İşbu mektubun birinci paragrafında derpiş edilen buğday mubayaasının icrası şartıyla, yukarıda mezkûr Anlaşmanın 5 nci maddesinde derpiş edilen kredi plâfonu 30 Eylül 1953 tarihine kadar 1 300 000 A. B. D. dolârına çıkarılacaktır. Bu tarihten sonra plâfon yeniden 840 000 A. B. D. dolârına indirilecektir.

4. Bir taraftan, ikinci paragrafın 2 nci fıkrasında derpiş edilen % 30 ların tesviyesi ve buna müteferri masraflar neticesinde, diğer taraftan, bu kıymete tekabül eden munzam Türk ithalâtı neticesinde, 1 300 000 A. B. D. dolârlık plâfon aşılrsa, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Banco Leumi Le-İsrail B. M. Tel-Aviv, işbu mektubun imzası tarihinden itibaren 3 ay müddetle bakıyenin serbest dövizle tediyesini talebetmiyeceklerdir .

İki Hükümetin müşterek mutabakatıyla bu 3 aylık devre, hitamında, 3 aylık yeni ve son bir devre için uzatılabilecektir.

Yukardaki hususlar hakkında Türk Hükümetinin mutabakatını bana teyideylemenizi ve derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim, Bay Umum Müdür.»

Yukardaki hususlar hakkında Türk Hükümetinin mutabakatını size teyid etmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim. Bay Maslahatgüzar.

Bay Yohanan Meroz
İsrail Maslahatgüzarı
Ankara

Turgut Menemencioğlu